

som er prioritert til beitebruk til enhver tid skal være frie for rovvilt, eller at beitedyr skal utelukkes i områder hvor rovdyr gis prioritet." På den andre sida seier forvaltingsplanen at rovpattedyr med skadepotensiale er uønska i regionen.

Rovviltforliket gjentar regjeringa si hovedprioritering av lisensfelling som hovedregime for uttak av jerv. Ekstraordinære uttak skal haldast så låge som råd. Samstundes er det sagt at "i de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert." Region 1 er fullt ut definert som prioritert beiteområde.

Det nasjonale overvakingsprogrammet estimerer ein gjennomsnittleg bestandstorleik siste 3 år for jerv på 53,7 ynglingar i landet. Tala frå 2016 er ikkje med i dette estimatet. Pr 23. mai i år er det registrert 34 ynglingar i landet i 2016 (65 i 2015). 4 ynglingar er registrert i nabofylket Oppland, mot 10 i fjor. Nasjonalt bestandsmål er 39 årlege ynglingar.

36 jerv (inkludert valpar) er teke ut i landet (pr 23.05.2016) etter 01.01.2016. 52 er felt på lisensfelling. Det er avgang på fem jerv i vår region i år, tre hannar og to tispas. Tre i Luster, ein i Lærdal og ein i Ullensvang kommune. Av dei fem vart ei jervetispe felt på lisensfelling i sesongen 2015/2016 i region 1 av ei kvote på 10 dyr.

Ut frå sporaktivitet i Sogn og Fjordane etter ekstrauttaka er det i dag (pr. 23. mai) truleg omkring 3-5 jerv att i fylket. Av tispas er det mogleg at det er ei i Årdal kommune (Ofredal-området) som det er uvisst om ynglar eller ikkje. Denne jerven skal og vere skadd i ein fot. Det er grunn til å tru at det er minimum eit dyr igjen i dei sørlege fjellområda i regionen. Jervebestanden i landet ligg om lag på det nasjonale bestandsmålet, og er rekna til å vere om lag 340 vaksne individ (2015).

Erstatningsoppgjeret for tap av bufe til rovvilt går fram av tabellen under i form av tal tapte sau og lam som det er utbetalt erstatning for etter beitesesongen 2015. Til saman gjeld det 617 sau og lam (1634 i 2014) og 659 i 2013). Tala er henta frå Rovbasen.

Skadegjerar	Tal sau erstatta	Tal lam erstatta	Totalt tal erstatta	Prosentvis del av totaltap
Gaupe	7	63	70	11,35 %
Jerv	17	179	196	31,77 %
Bjørn	0	0	0	0,00 %
Ulv	53	148	201	32,58 %
Kongeørn	11	90	101	16,37 %
Uspesifisert	8	41	49	7,94 %
Totalt	96	521	617	100,00 %

Fylke	Tal søknader	Totalt tap		Normaltap		Erstatta		Erstatningsbeløp
		Sau	Lam	Sau	Lam	Sau	Lam	
Vest-Agder	22	134	427	48	203	58	206	kr 738.718
Rogaland	11	15	173	21	73	0	75	kr 144.430
Hordaland	8	37	125	26	42	12	52	kr 173.289
Sogn og Fjordane	39	109	479	49	193	26	188	kr 499.854
Totalt	80	295	1204	144	511	96	521	kr 1.556.291

Sekretariatet si vurdering

KLD sitt krav om tidleg sakshandsaming av omsyn til klage førar til at vedtak om lisensfelling av jerv og ulv må gjerast før sommarferien.

Den nasjonale bestanden av jerv ligg om lag på bestandsmålet, men det er meir usikkerheit knytt til den sørvestlege delbestanden som region 1 er del av.

På den eine sida er det viktig å ha ei tilstrekkeleg kvote for å kunne ta ut jerv på lisensfelling. Det gjeld både dei få dyra som framleis kan tenkast å ha fast tilhald innafor regiongrensa, men ikkje minst dyr som nyttar grenseområde mot Oppland og kanskje og Agder/Telemark. Jerven sin vandringskapasitet og utfordringa med å framskrive situasjonen fram til midten av februar neste år, gjer det vanskeleg å gje råd om ei talfesta kvote.

På den andre sida tilseier røynslene med lisensfelling at få dyr blir tatt ut i Region 1. Uttaket varierer mellom 0 og 1 dyr pr sesong. Det er likevel eit mål at fleire dyr skal takast ut gjennom lisensjakt og KLD har vedteke forskriftsendring for å få meir effektiv lisensjakt. Sogn og Fjordane er her med i eit prøveprosjekt med meir effektiv lisensjakt (Luster og Årdal). Kvotefastsetting er uttrykk for eit maksimalt forsvarleg uttak, der førekomst og skadepotensiale blir vurdert opp mot bestanden si evne til overleving på lang sikt.

Sjølv om førekomsten av jerv tilsynelatande er meir spreidd enn før, vurderer vi sjansen for innvandring framleis som størst i Indre Sogn og Nordfjord (Stryn). Sporobservasjonar tilseier at her er 3-5 jerv att etter dei ekstraordinære uttaka i vinter (tre individ, i tillegg til ein på lisensjakt) Etter uttak av ein hannjerv i Hordaland i april 2016 er det truleg eitt eller to individ att i den sørlege delen av regionen.

I Oppland er det dokumentert fire ynglingar pr. 23. mai, dette er førebelse tal. I fjor vart det registrert 10 ynglingar i Oppland, fire av desse vart tekne ut av SNO. Bestandsmålet for fylket er fire ynglingar pr. år. Rovviltnemnda i Oppland har for 2016/2017 vedteke ein lisenskvote på 10 jerv, maksimalt fire hodyr.

Det er frå Oppland jervane våre stort sett kjem, og vedtaka og forvaltninga der har såleis stor innverknad på region 1, spesielt for Sogn og Fjordane.

Framlegg til vedtak

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 10.09.2016 – 15.02.2017.

Til saman kan det fellast 6 jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Fylkesmannen og kommunen. Felt dyr skal synast fram for Statens Naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på jerv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Fylkesmannen, kommune og politi. Fylkesmannen avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Hagle og rifle er tillatt ved lisensfelling på jerv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar

for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

- Det er høve til bruk av båas til fangst av jerv dersom det etter søknad blir gitt løyve til det av Fylkesmannen.

- Det er ikkje høve til å nytte snøskuter.

- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.

- Fylkesmennene administrerer lisensfellinga

Lisensfelling av ulv

Nasjonalt forvaltingsmål for ulv er 4-6 årlege ynglingar i pr. år, der 3 skal vere heilnorske ynglingar. Også ynglingar utanfor ulvesonen skal telle med, og grenserevir skal telle med, med ein faktor på 0,5. Ulvesonen på Austlandet er noko redusert. (NB ! Desse forvaltingsmåla for ulv er enno ikkje formelt vedteke !) Bestandsmålet (3 heilnorske ynglingar/år) har vore nådd dei siste åra. Registreringer i løpet av vinteren 2015/2016 viser at det er fødd seks ulvekull i heilnorske revir i 2015, og dette er ny rekord. Frå 1. oktober til 15. april er det dokumentert 92-93 ulvar innanfor Noreg sine grenser. Frå 1. oktober til 31. mars vart det under lisensjakta felt ein ulv i vår region i januar 2016, i tillegg til ein ulv felt på skadefelling i juni 2015, begge i Vest-Agder. Utanom dette er det ingen sikre observasjonar av ulv registrert i Rovbasen i perioden 1. oktober 2015 til 23. mai 2016. Med den auken som er i bestanden av ulv, er det sannsynleg at det vil kome fleire streifande ulvar til region 1 framover.

Ut frå erfaringane med ulv frå dei siste åra, vil vi rå til å vedta lisensfelling av ulv i region 1 også for 2016/17. Lisensfellingsperioden for ulv i vår region er frå 1. oktober til 31. mars.

Framlegg til vedtak

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av ulv i perioden 01.10.2016 – 31.03.2017.

Til saman kan det fellast **3 ulv** i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Fylkesmannen og kommunen. Felt dyr skal synast fram for Statens Naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på ulv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Fylkesmannen, kommune og politi. Fylkesmannen avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Rifle er tillatt ved lisensfelling på ulv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

-Det er ikkje høve til å nytte snøskuter.

- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til

lisensfelling er difor naudsynt.

- Fylkesmennene administrerer lisensfellinga

Rovviltnemnda sitt vedtak 27.05.2016:

Lisensjakt på jerv.

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 10.09.2016 – 15.02.2017.

*Til saman kan det fellast **8** jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling i lisensperioden blir belasta lisenskvoten.*

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Fylkesmannen og kommunen. Felt dyr skal synast fram for Statens Naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på jerv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Fylkesmannen, kommune og politi. Fylkesmannen avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Hagle og rifle er tillatt ved lisensfelling på jerv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

- Det er høve til bruk av båsar til fangst av jerv dersom det etter søknad blir gitt løyve til det av Fylkesmannen.

- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.

- Fylkesmennene administrerer lisensfellinga

Lisensjakt på ulv.

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av ulv i perioden 01.10.2016 – 31.03.2017.

*Til saman kan det fellast **3** ulv i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling i lisensperioden blir belasta lisenskvoten.*

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Fylkesmannen og kommunen. Felt dyr skal synast fram for Statens Naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på ulv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Fylkesmannen, kommune og politi. Fylkesmannen avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Rifle er tillatt ved lisensfelling på ulv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

-Det er ikkje høve til å nytte snøskuter.

- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.

- Fylkesmennene administrerer lisensfellinga

Sidan nemnda sitt vedtak avvik frå sekretariatet sitt framlegg, skal vedtaket grunngjevast.

Grunngjeving:

Rovviltnemnda aukar kvoten på jerv frå 6 til 8 med bakgrunn i bestandsnivå, og at det bør vere samanheng mellom kvote for skadefelling og kvote for lisensjakt.

Med helsing

Aleksander Øren Heen
leiar for rovviltnemnda

Adresseliste:

Naturvernforbundet Sogn og Fjordane: sognfjordane@naturvernforbundet.no
Naturvernforbundet Bergen og Hordaland: hordaland@naturvernforbundet.no
Naturvernforbundet Rogaland: rogaland@naturvern.no
Naturvernforbundet Vest-Agder: vestagder@naturvern.no
Foreningen våre rovdyr: fvr@fvr.no
WWF Norge: wwf@wwf.no
Norges Miljøvernforbund: nmf@nmf.no
Statens Naturoppsyn : rein-arne.golf@miljodir.no
Statens Naturoppsyn: jon.erling.skatan@miljodir.no
Fylkesmannen i Vest-Agder: fmavpost@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Rogaland: fmropost@fylkesmannen.no
Fylkesmannen i Hordaland: fmhopostmottak@fylkesmannen.no
Klima- og miljødepartementet: postmottak@kld.dep.no
Miljødirektoratet: post@miljodir.no
Mattilsynet: Trude.Lien@mattilsynet.no
Mattilsynet region sør og vest: postmottak@mattilsynet.no
Sogn og Fjordane Bondelag: Merete.Stofring@bondelaget.no
Sogn og Fjordane sau- og geit: ragnhild.saele@enivest.net
Vest-Agder sau- og geit: sekr.vestagder@sauoggeit.no
Agder Bondelag: finn.aasheim@bondelaget.no
Rogaland sau- og geit: leder.rogaland@sauoggeit.no